EL POU de la gallina
Revista manresana d'informació i opinió

Cultura | Andrea Izquierdo | Actualitzat el 21/05/2018 a les 10:51

El festival Clam va tornar a unir cinema i societat

FILA CULTURAL. Del 26 d'abril al 6 de maig, es va fer a Manresa, AvinyÃ³ i Navarcles la quinzena ediciÃ³ del festival de cinema solidari Clam, que a mÃ©s de projeccions de films de dotze paÃ¯sos diferents va oferir taules rodones amb persones relacionades amb les lluites socials i amb el mÃ³n cinematogrÃ fic.
Imatge: Clam. Festival Internacional de Cinema Social de Catalunya

Aquest any, el Clam va presentar 8 llargmetratges i 14 curtmetratges de 12 països diferents en la Secció Oficial. A més, s'hi van oferir taules rodones amb persones relacionades amb les lluites socials i amb el món cinematogràfic. Com en cada edició, un dels moments més emotius va ser el lliurament del premi Pere Casaldàliga a la Solidaritat. Durant el dies del festival, el públic assistent va poder gaudir de l'estrena de pel·lícules com "Lucky", "Just Charlie", "Western" o "Los Perros".

El clamor d'un públic plural esclata en aparèixer els títols de crèdit a la pantalla. "Fi de la pel·lícula". "The end". "Fin de la película". No és qüestió d'idiomes, el cinema s'expressa per mitjà d'un llenguatge universal. Quan parlem del setè art, igual que en la vida mateixa, tots som iguals: un soroll, un aplaudiment, un clam. En moltes ocasions la societat ens etiqueta; nois, noies, alts, baixos, però tot això no deixa de ser un concepte. El cinema social busca canviar el món, instaurar una revolució en la qual qualsevol persona pot ser qualsevol cosa. Sense etiquetes, i ho fa de manera en què tothom pot participar, sigui com a autor o com a espectador. El cinema ens uneix i al Bages també.

Cada any, en aquesta època, el cinema esdevé de màxima actualitat al Bages gràcies a la iniciativa d'un grup de cinèfils. Aquest festival, en què es tracta de reconèixer vells cineastes i donar veu als nous creadors, és una eina molt eficient de projecció dins i fora de la comarca. Es tracta del Festival Internacional de Cinema Social de Catalunya, també conegut com a Clam. Com en les edicions anteriors, vol unir el cinema de qualitat i la reflexió sobre les problemàtiques socials. Segons explica el director del festival, Serafí Vallecillos, vol denunciar situacions i vol plantejar interrogants i reflexions a l'entorn de diverses problemàtiques socials. Alhora, vol reivindicar la crítica contra la vulneració dels drets humans i posar en relleu els valors ètics i socials. En altres paraules, es tracta d'una manera diferent de fer i consumir cinema, amb l'objectiu d'acostar el setè art a la societat.

És un festival que combina el programa d'activitats amb la projecció de pel·lícules, i alhora busca recuperar el públic que ha abandonat el cinema per altres tipus de recursos audiovisuals. Tal com expliquen alguns visitants habituals, aquest certamen ajuda a recuperar les ganes de tornar a anar el cinema i sobretot convida a reflexionar sobre les pel·lícules projectades habitualment a la televisió o en les grans pantalles. Expliquen que, a vegades, oblidem la nostra humanitat i ètica davant de pel·lícules de ficció, però el més greu és que oblidem que en aquesta vida no tot és ficció. Per molt que amaguem la realitat o li posem disfresses de monstres, hi ha veritables monstres allà fora sense disfressar.

Revolució tecnològica i bé comú

Recuperar la realitat és el que intenta fer aquest festival. Convertir el setè art en realitat, una realitat que ens ajudi a reflexionar sobre com estem visualitzant les coses i de quina manera ho estem fent. Per això, aquest any és el torn d'una nova edició anomenada "Revolució tecnològica i bé comú". La intenció dels organitzadors és posar sobre la taula els pros i els contres de la tecnologia i valorar-ne els efectes socials.

La tecnologia pren el relleu dels experts de la salut, temàtica protagonista el 2017. Aquest any és el moment de posar en valor allò que ens ha revolucionat la vida i ha canviat la nostra manera de viure. Les tecnologies són les que ens permeten millorar la nostra eficiència durant el dia a dia. Així mateix, ens permeten conèixer la realitat d'una forma nova. Gràcies a la tecnologia, podem conèixer cada detall de tot allò que passa al voltant nostre, bé siguin conflictes socials o desastres naturals, els quals, sense l'existència de les tecnologies, no coneixeríem de la mateixa forma. La tecnologia com a òrgan de visió de la societat. En moltes ocasions són les tecnologies les que donen veu a tots aquells que volen cridar però no poden. Però no tot el que aporta la tecnologia és motiu de celebració. La tecnologia amenaça alguns sectors laborals, com el primari, així com els drets humans de les persones que s'hi vinculen..

Per analitzar el paper que exerceix la tecnologia en la societat, el festival va emetre durant els onze dies de durada curtmetratges relacionats amb aquesta temàtica. Es van lliurarar premis a les millors pel·lícules, tant si són seleccionades pel jurat com pel públic. Es tracta de la quinzena edició del concurs per a curtmetratges i la cinquena per a llargmetratges. El festival va constar de tres parts. Per un costat es visualitzaven els films que competeixen per als guardons en la secció oficial a concurs. Per un altre costat, es va realitzar una pantalla oberta on es va projectar una mostra paral·lela de caràcter no competitiu que mostrava tant pel·lícules de ficció, com d'animació o documentals que mantenien relació amb la temàtica. A més, es van emetre seccions monogràfiques i cicles, on s'agruparaven pel·lícules de reconegut nivell cinematogràfic relacionades de nou amb la temàtica d'aquest any. A més, es van fer homenatges i es van mostrar pel·lícules en català amb la intenció de potenciar el talent local.

Tenir clars els criteris a l'hora de seleccionar pel·lícules és clau per aconseguir una bona representació de la temàtica. Per això, Vallecillos explica què ha de tenir una pel·lícula per poder estar present en aquest festival. En primer lloc, esmenta que ha de presentar un vessant social. És cert que no cal que es tracti d'una denúncia reivindicativa. Però sense aquesta característica s'allunyaria massa de la intenció del festival. En segon lloc, el festival demana pel·lícules de qualitat. És a dir, a l'hora de la selecció només passarà aquella pel·lícula que estigui ben elaborada a escala artística. Per últim, cal que les pel·lícules siguin recents i que no s'hagin estrenat en l'àmbit comercial a Espanya. En resum, el festival busca la novetat des de la perspectiva social per arribar a la població i motivar la reflexió.

Un altre dels punts clau d'aquest festival són els jutges. Jordi Bordas, cinèfil expert i membre del jurat des dels orígens, destaca que és molt gratificant formar-ne part per incentivar el compromís en el cinema. En aquesta edició, el festival presenta una primícia: aquest any s'inclourà un avanç d'un dels premis que revolucionarà el concurs a partir del 2019. Segons explica el Clam a la seva pàgina web, enguany hi haurà una sessió especial on es projectarà una mostra d'aquesta activitat realitzada des de diferents organitzacions de la discapacitat. El resultat d'aquesta tasca serà el Premi Ampans a la Creació Audiovisual de persones amb Discapacitat Intel·lectual, que es lliurarà a partir de l'edició de l'any vinent. El premi serà d'àmbit estatal i té la intenció de reconèixer la tasca de producció audiovisual que fan les persones amb discapacitat. Es tracta d'utilitzar el cinema com a eina d'inclusió, mostrant produccions de professionals amb persones amb altres capacitats.